

UN PROJECTE EN DIVERSOS FORMATS

EXPOSICIONS

La metamorfosi medieval, segles XIII-XV

L'exposició aborda el paper de l'activitat comercial mediterrània en la generació dels recursos i la diversificació social que permeteren el naixement del municipi de Barcelona. S'hi desglossen els grups socials, capitanejats per l'elit de prohoms enriquits pels negocis, i s'hi descriu la consegüent reordenació dels equilibris de poder que va gestar les noves institucions barcelonines. La ciutat, amb el Consell de Cent, els consellers i la resta de càrrecs municipals, va passar de ser una propietat dels comtes reis gestionada pels seus oficials a esdevenir un subjecte de negociació política amb la monarquia i els dos estaments privilegiats, la noblesa i l'Església. Tot i ser itinerant, el poder de la monarquia es veia representat al cor de la ciutat pel Palau Reial Major, seu de les entitats de la Corona que no viatjaven seguint el sobirà. Aquell model econòmic i sociopolític que havia permès una llarga època de puixança va entrar en crisi, però, a la segona meitat del segle XV, atiant l'esclat de la llarga Guerra Civil i les reformes posteriors que donaren peu a una nova època.

→ Plaça del Rei, Saló del Tinell

Del 30 de març al 29 de setembre de 2019

Visites comentades

→ Dijous 11 i 25 de juliol, i 5 i 19 de setembre, a les 18 h

Plaça del Rei, Saló del Tinell

Preu: 5 €

La conquesta del litoral, del segle XX al segle XXI

L'enderroc de la muralla de mar entre 1878 i 1881 obria Barcelona al litoral, però les línies ferroviàries establertes a la costa constreñien la trobada de la trama urbana amb la Mediterrània. Cent anys després, els projectes encetats en la dècada de 1980 van ser decisius per a la conformació d'un litoral obert, que la gent de la ciutat ha anat fent seu, en un procés de conquesta que avui encara té reptes pendents importants.

→ Plaça del Rei, Capella de Santa Àgata

Del 30 de març al 29 de setembre de 2019

Encara que les activitats siguin gratuïtes cal fer les reserves pel web: barcelona.cat/museuhistoria/reserves

Atenció al públic

informaciomuhba@bcn.cat

Per a qualsevol altra informació: 93 256 21 22

(de dilluns a divendres feiners, de 10 a 14 i de 16 a 19 h)

DL: B 15909-2019

BARCELONA CAPITAL MEDITERRÀNIA

La metamorfosi medieval, segles XIII-XV
La conquesta del litoral, del segle XX al segle XXI

Febrer a setembre 2019

MUIBA
MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

Ajuntament de
Barcelona

DIÀLEGS D'HISTÒRIA URBANA

Barcelona 985-1317. La construcció d'un empori i d'una capital a la Mediterrània occidental

Antoni Riera Melis, UB

→ Dilluns 27 de maig, a les 19 h

MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà

Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

La façana litoral de Barcelona abans de l'enderrocament de les muralles

Ramon J. Pujades i Mikel Soberón

→ Dilluns 30 de setembre, a les 19 h

MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà

Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

JORNADES

Barcelona i la conquesta de Nàpols: el repte d'un canvi geopolític

L'inici de la campanya per a l'annexió de Nàpols l'any 1435, culminada amb èxit el 1442, va implicar, entre moltes altres coses, que el rei Alfons el Magnànim hi romangués definitivament fins a la mort sense tornar a visitar mai més Barcelona. La ciutat hagué d'entendre's, així, amb la reina Maria, que va exercir durant molts anys la lloctinència general abans que no passés al seu cunyat, el futur rei Joan I. L'objectiu del seminari és tractar de calibrar les conseqüències per a la ciutat de Barcelona d'aquella translació dels interessos de la monarquia, en el context geopolític mediterrani. Hi intervindran: Ivan Armenteros, CSIC; Pere Ortí, UdG; Ramon J. Pujades, MUHBA; Roser Salicrú, UB; Francesco Senatore, Università degli Studi di Napoli Federico II, i Vicent Baydal, UAB.

→ Dijous 6 de juny, de 9 a 19:30 h

MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà

Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

La conquesta del litoral, avui

El governs locals han desenvolupat estratègies diverses per aconseguir que els molls i les dàrsenes dels *ports vells* esdevinguin espais de ciutat oberts a la ciutadania, de vegades amb la complicitat dels altres actors institucionals (i, singularment, de les autoritats portuàries) i en altres casos en tensió dialèctica amb aquests. En el seminari es revisaran quatre casos d'estudi molt diferents entre si (Bilbao, Barcelona, València i la Corunya) per tal d'extreure'n lliçons. Hi intervindran: Ibon Areso, arquitecte; Josep Bohigas, arquitecte; Nacho Díez, enginyer agrònom; Marc García, enginyer de camins, i José González Cebrián, arquitecte.

→ Dijous 13 de juny, de 10 a 14 h

MUHBA Plaça del Rei, Sala de Martí l'Humà

Entrada gratuïta. Es recomana reserva prèvia.

CONCERTS

Música a la Barcelona de Martí l'Humà, segle XV

Fragments de la *Missa de Barcelona* i el *Libre Vermell de Montserrat* a càrrec de la Jove Capella Reial de Catalunya

→ Dimecres 20 de febrer, a les 20 h

Plaça del Rei, Capella de Santa Àgata

Preu: 5 € (Amics del MUHBA: gratuït)

ITINERARIS I VISITES COMENTADES

Barcelona medieval

Els recorreguts mostraran diferents elements patrimonials de la ciutat claus per entendre aspectes socials, econòmics i, sobretot, polítics de la Barcelona medieval.

La formació d'una capital. La ciutat medieval

Itinerari que parteix del Palau Reial Major per endinsar-se en el sector entorn de Santa Maria del Mar. S'hi explica la configuració espacial i social de la ciutat medieval.

→ Dissabtes: 9 de març, 11 de maig, 15 de juny i 7 de setembre, de 10:30 a 12:30 h

→ Dijous 4 de juliol i 1 d'agost de 18 a 20 h

Plaça del Rei

Preu: 8 € (Amics del MUHBA: 5,50 €)

Pous, fonts i sèquies a la Barcelona medieval

Itinerari pel cor de la ciutat per conèixer de quina manera l'aigua productiva va configurar l'espai urbà preindustrial.

→ Dissabte 23 de març, de 10:30 a 12:30 h

Plaça del Rei

Preu: 7,50 € (Amics del MUHBA: 5 €)

La Barcelona gòtica, una ciutat en transformació

Itinerari que explica la febre constructiva que transformà la ciutat entre 1291 i 1348.

→ Dissabtes: 30 de març, 27 d'abril, 25 de maig, 22 de juny i 21 de setembre, de 10:30 a 12:30 h

→ Dijous 18 de juliol i 29 d'agost, de 18 a 20 h

Plaça del Rei

Preu: 8 € (Amics del MUHBA: 5,50 €)

El Palau Reial Major medieval

Visita comentada que recorre els espais que havien format part de l'antic palau dels comtes reis catalans i mostra la transformació de l'antic palau en Palau Reial Major de Barcelona.

→ Dissabtes: 2 de març, 4 de maig, 28 de setembre, de 10:30 a 12:30 h

Plaça del Rei

Preu: 7,50 € (Amics del MUHBA: 5 €)

ITINERARIS I VISITES COMENTADES

Barcelona i el litoral contemporani

Itineraris centrats en les transformacions del litoral des de diverses perspectives, tant des del terra com des del mar i fins i tot des de l'aire, amb visions panòptiques des dels punts més elevats. Itineraris elaborats en col·laboració amb l'Oficina Estratègica de l'Àmbit Litoral i Barcelona Regional.

PER L'AIRE

Una mirada des de Montjuïc

→ Dissabte 15 de juny, a les 9:45 h

Torre de Sant Sebastià del telefèric del port (av. Joan de Borbó)

Preu: 7,50 € (Amics del MUHBA: 5 €). No inclou el tiquet dels viatges en telefèric.

El litoral entorn del Port Olímpic i el Fòrum

→ Dissabte 6 de juliol, a les 10 h

Plaça del Rei, Capella de Santa Àgata

Preu: 7,50 € (Amics del MUHBA: 5 €)

PER MAR

El litoral des del mar

→ Dissabte 29 de juny, a les 9:45 h

Portal de la Pau, estació de les golondrines

Preu: 7,50 € (Amics del MUHBA: 5 €). No inclou el tiquet de la golondrina.

PER TERRA

El litoral de llevant

→ Dissabte 14 de setembre, a les 10 h

Plaça del Rei, Capella de Santa Àgata

Preu: 7,50 € (Amics del MUHBA: 5 €)

El litoral de ponent

→ Dissabte 28 de setembre, a les 10 h

Plaça del Rei, Capella de Santa Àgata

Preu: 7,50 € (Amics del MUHBA: 5 €)

PUBLICACIONS

Barcelona, capital mediterrània. La metamorfosi medieval, segles XIII-XV

Col·lecció "MUHBA Llibrets de sala", núm. 30
Ajuntament de Barcelona. Institut de Cultura, MUHBA

La conquesta del litoral, del segle XX al segle XXI.

Barcelona, capital mediterrània

Col·lecció "MUHBA Llibrets de sala", núm. 31
En col·laboració amb l'Oficina Estratègica de l'Àmbit Litoral i Barcelona Regional.

Ajuntament de Barcelona. Institut de Cultura, MUHBA